

Gjødselbrukforskrifta

-erfaringer så langt

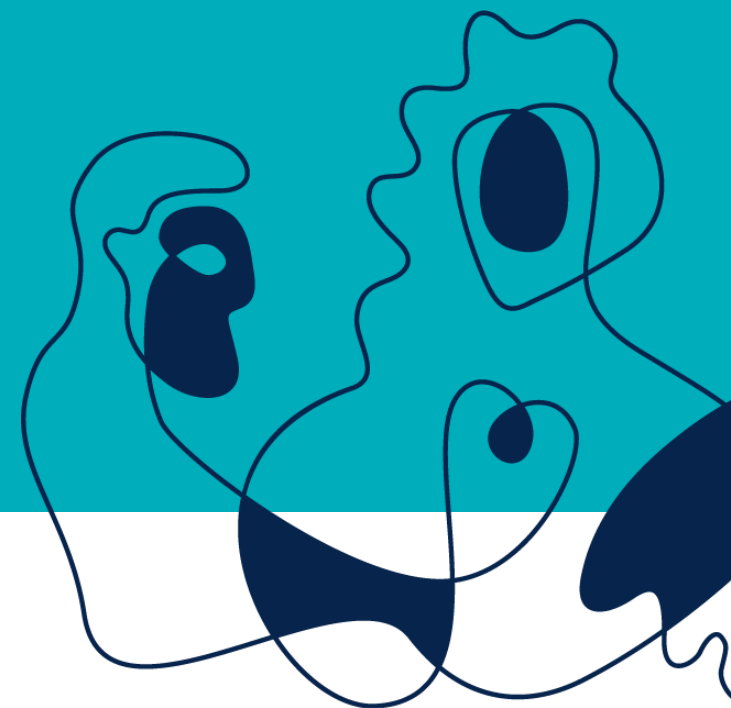
Digital møteplass 21. nov 2025

Anders Mona
fylkesagronom

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

21.11.2025

Kva har skjedd til no

- Mykje spørsmål, noko avklart, noko uavklart
- Versjon 1 av rundskriv kom før sommaren
- Mange informasjonsmøter
- Dispensasjonar utsatt spreiefriast for husdyrgjødsel
 - 10 saker. To fekk disp pga sjukdom, ein pga konkurs og ein pga kjellaren full i vatn. Alle saker kun få dagar utsett spreietid. Begrunnelse for disp søknaden ofte svak.
 - Ved disp frå 15 sept er ikkje disp frå 10.aug-regelen (RMP)

Informasjonsmøter for bønder

- God stemning
- Folk forstår målet med regelendringa
- Ser at det blir meir transport av husdyrgjødsel og meir lagerbygging, er dette miljøvennleg?
- Spørsmål om separering av husdyrgjødsel og gjødsel til biogassanlegg
- Kva med gjødsla frå biogassanlegga? Dekke over lager

Avklaringar som er gjort

- Tildelinga av fosfor skal reknast for kalenderår. Dette er utfordrande der ein har to vekstar same år og der ein ikkje kan planlegge andreveksten, for eksempel haustkorn. Innspela til direktoratet
- Fleirårig gjødslingsplan: det blir opp til foretaket å vurdere om ein kan ha det, ingen godkjenning frå kommunen

Årleg plan:

- grovfôrprodusentar
- bruker husdyrgjødsel/organisk gjødsel
- Fleire vekstgrupper og sortar/artar
- Potet og grønt

Forskrift om utvida spreietid

Statsforvalteren kan lage eiga forskrift for område som kan få utvida spreietid for husdyrgjødsel utan å hauste avling etterpå same år eller etablere ny vekst

- Område med kort vekstsesong
- Innlandsområde og over marin grense
- Må vera eit reelt behov, ikkje føre var!
- Vil vurdere opp mot kravet om god vasskvalitet
- Forskrift kan gjelde deler av kommune

Vil ha grunngjeve innspel frå kommunane om behov

Vil starte arbeidet 1. halvår 2026

Godkjenning av innmarksbeite

- Rundskrivet seier litt om vurderingar før godkjenning av innmarksbeite
- Det er viktig at miljøverdiar blir ivaretatt
- Dersom gjødsling av innmarksbeite frigjer vi midlar frå beiting av biol verdifulle areal
- Dersom svak gjødsling kjem arealet inn som gjødsla areal og blir med i snittberekninga
- Nettoareal, den faktiske delen som blir gjødsla, litt skjønn

Bortskaffing av husdyrgjødsel

Litt spørsmål om korleis «bortskaffing» skal dokumenterast

- kor mykje Fosfor er det i 200 m³ bortskaffa gjødsel
- Ikkje klarlagt frå direktoratet
- Blir ikkje petimeterberekning
- Håper på at det blir basert på tørrstoffprosent

Gjødslingsplan og gjødseljournal

- Alle som driv meir enn 25 daa jordbruksareal eller 5 daa potet eller grønsaker skal ha gjødslingsplan
- I utgangspunktet årleg
- Ved ekstensiv eller liten variasjon mellom år kan ein plan gjelde for fleire år

Dispensasjonar

- Forskrifta er ikkje laga for å setje ned avlingane
- Kan ha sterkare gjødsling enn «grensa» dersom dokumentert behov
- «Grensa» er gjennomsnitt for gjødsla areal på foretaket
- Variasjon mellom skifte kan vera større enn 10 % om dokumentert i gjødslingsplan
- Balansegjødsling
- Statsforvalteren kan dispensere ved andre grunnar

Praktisering av regelverket før 2033

- 2026 Maksimalt 3,5 kg fosfor per daa, gjødslingsplanen regulerer mengda
- 2026 Krav om gjødslingsplan og gjødseljournal
- 2026 Spredetid for organisk gjødsel 15. februar -1.november, nedmolding etter 15.sept

- 2027 Spredetid for organisk gjødsel 1. mars -15. sept
- 2027 Innmarksbeiter kan få mineralgjødsel uten godkjenning, når dette er gjort før, og kan dokumenteres i gjødslingsplan 2022 eller 2023
- 2028 Foretak som ikke hadde tilstrekkelig lagerkapasitet da forskrifta trådte i kraft kan spre husdyrgj med nedmolding i perioden 15.sept-1.nov
- 2030 Bestemmelsen om bruk av produkter med avløpsslam trer i kraft